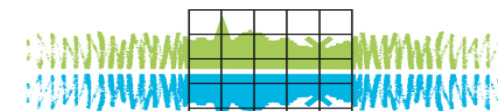

19-3-2025

Landschapsbeheer Drenthe

De Wilde Narcis, Poasbloem, Tijlozen Drents Agrarisch erfgoed

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap provincie **D**renthe

Waar gaan we het over hebben vanavond

- Wie ben ik
- Partners in het project
- Hoe te herkennen
- De verspreiding en groeiplaats
- Wat doet LBD voor de WN
- Vrijwilligers
- Doelen
- Onderzoek
- De toekomst
- Wat kun u doen?

DAT DOEN WE SAMEN

Wie ben ik

Dirk Matthijs Meijberg
Medewerker Landschap en Natuur

Wat doet Landschapsbeheer Drenthe?

Partners

- Vrijwilligers
- Provincie Drenthe
- Gemeentes
- Terreinbeherende organisaties
- Universiteit Wageningen
- WMD (Waterleidingmaatschappij Drenthe)
- Particulieren grondeigenaren

DAT DOEN WE SAMEN

De (wilde) Narcis

Narcissus

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

De narcis is namelijk afgeleid van Narcissus, een beeldschone jongeman uit de Griekse mythologie, op wie velen (van beide geslachten) verliefd werden. Maar Narcissus wees iedereen af. Op een dag vervloekte een afgewezen man hem. Hij wenste dat Narcissus van zichzelf zou houden en afgewezen zou worden. Zijn verzoek werd vereerd. Narcissus werd verliefd op zijn spiegelbeeld toen hij uit een beekje dronk. Deze liefde was uiteraard buiten zijn bereik en hij was vreselijk verdrietig. Uiteindelijk stierf Narcissus vanwege zijn onbeantwoorde liefde. Op de plek waar hij stierf werd geen lijk gevonden. Er bloeide een bloem die Narcissus qua schoonheid evenaarde:

Bron WUR

Het geslacht Narcisuss

De wilde narcis (*Narcissus pseudonarcissus*)

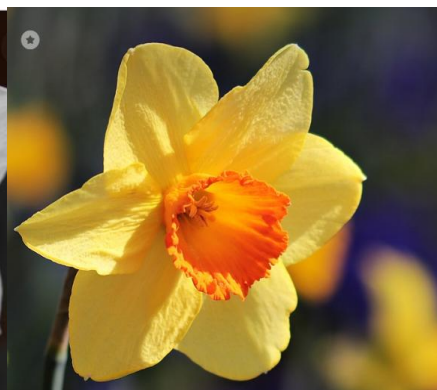
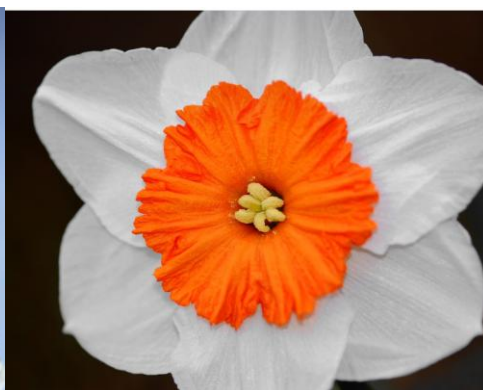
54 soorten erkend

30.000 hybrides en
cultivars geregistreerd

Ontelbare natuurlijke
Hybriden

Herkenning (trompetnarcis)

Foto: Martin Stevens

	Trompetnarcis
Hoogte (cm)	40–60 centimeter
Bloeitijd	Vanaf half maart tot half april
Bloem	Gevarieerd: vaak zijn de bloemdekklippen en de trompet beiden heldergeel. Er bestaan ook varianten, waarbij de trompet oranje is.
Bloem(steel)	Duidelijk boven de bladeren uitstekend uitstekend
Blad	Donkergroen / grasgroen
Bladbreedte (mm)	10–15 mm
Bijkroon	Naar boven toe zichtbaar wijder
	Niet inheems

Herkenning (wilde narcis)

	Wilde narcis
Hoogte (cm)	15–30 centimeter
Bloeitijd	Maart
Bloem	Altijd tweekleurig: bloemdek (lichtgeel) en bijkroon (heldergeel)
Bloem(steel)	Niet of weinig boven de bladeren
Blad	Grijsgroen, smal
Bladbreedte (mm)	4–12 mm
Bijkroon	Naar boven toe nauwelijks wijder
	Inheems

Foto: Michiel Poolman

Narcis in de natuur

- Sluipwespen/ sluipvliegen
- Giftig
- Zaden met mierenbrood
- Bloeien vroeg dus belangrijk voor insecten

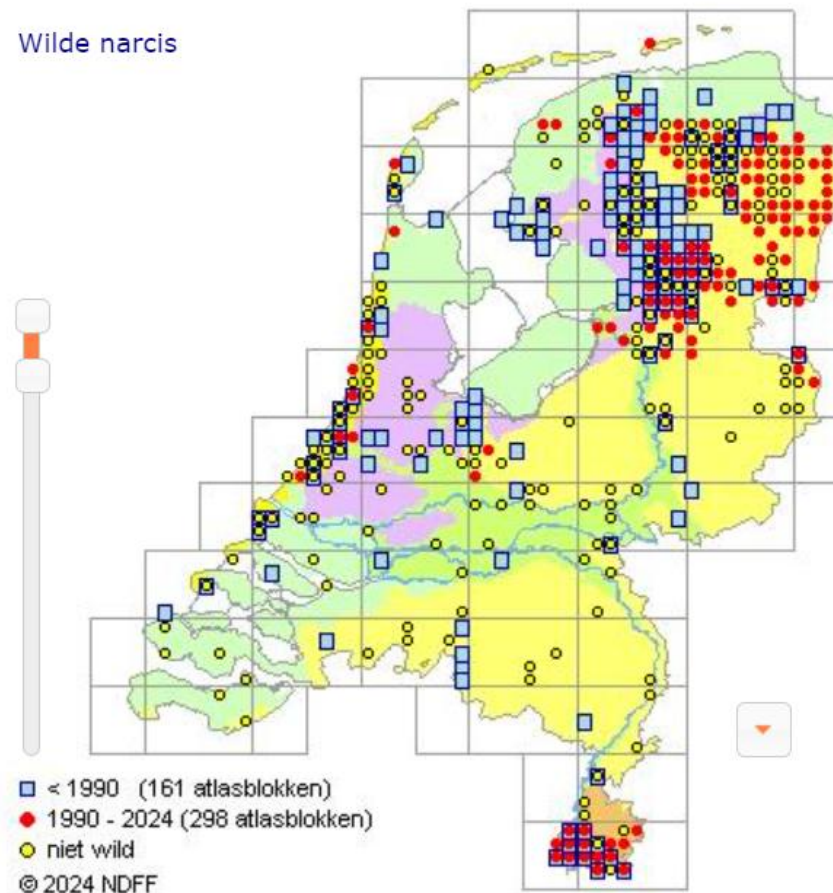
Hans Bijstra <https://www.rootsmagazine.nl/bomen-en-planten/wilde-narcis>

Verspreiding van de wilde narcis in Nederland

Van beekdalen naar boerenerf

Narcissus pseudonarcissus subsp. *pseudonarcissus*

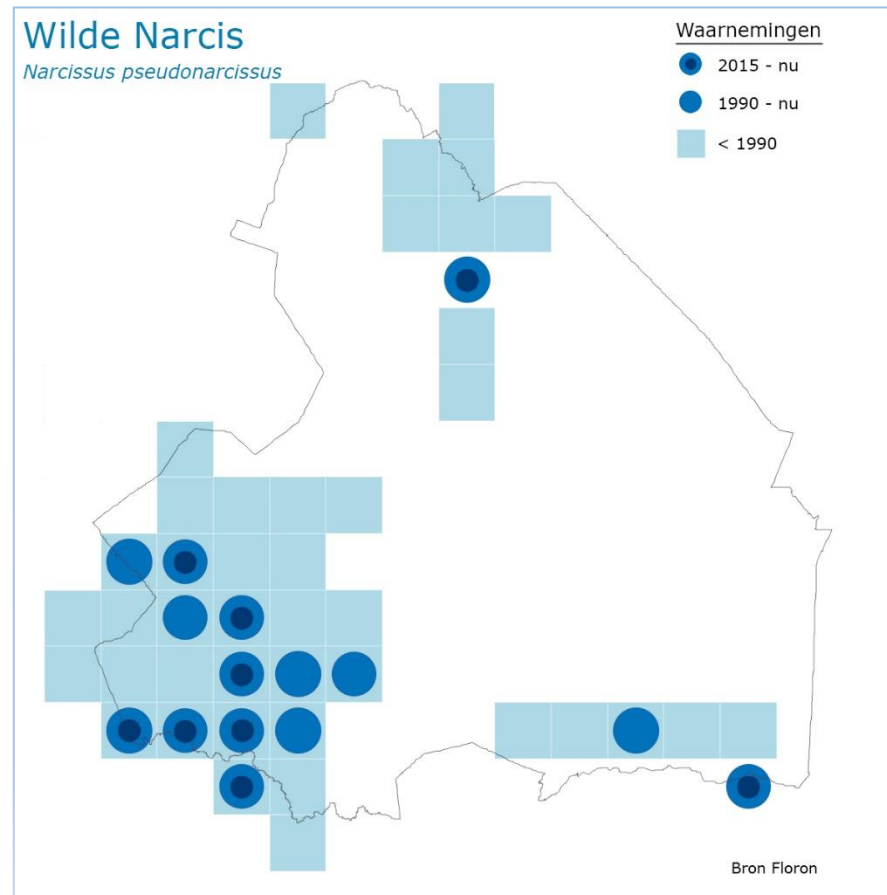
Wilde narcis

Verspreiding

Voorkomen in Drenthe

Nijeveen
Kolderveen
Veendijk Havelte
Wapserveen
Ruinerwold
Schoonebeek
Midlaren
Noordelijke deel-
Drentsche Aa
Diever/Dwingeloo/Lhee

DAT DOEN WE SAMEN

Enkele locaties in het wild

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

De bedreiging

- Verstening
- Pas maaien als het loof is afgestorven (mei-juni)
- Geen ontwikkeling van zaaddozen
- Geen genetische variatie
- Verlies van kennis
- Geen aandacht

Relatie LBD en wilde narcis

- Bewustwording
- Advies bij beheer
- Ondersteunen van vrijwilligers
- Persberichten/nieuwsberichten
- Voorlichting:
 - Folder wilde narcis
 - Handleiding bescherming en vermeerdering
 - Zoekkaart wilde narcis
 - Projectpagina LBD website

Excursies Nijeveen

- Nieuwe vindplaatsen

ZORG VOOR PLANT EN DIER

Zoekkaart wilde narcis

Helpt u mee om de verspreiding van de wilde narcis in Drenthe in beeld te brengen?
Deze zoekkaart geeft u handvaten bij het herkennen van de wilde narcis ten opzichte van gecultiveerde varianten van de narcis.

Help mee om de
'Drentse Paosbloem' in kaart te
brengen en te beschermen!

Wilde narcis versus Trompetnarcis

Wilde narcis

(Narcissus pseudonarcissus ssp. pseudonarcissus)

Hoogte (cm)	15-30 centimeter
Blaat	Blaat
Bloem	Aktief weelderig: bloemdekklappen (lichtgeel) en bijkanten (heldergeel)
Blauw(staaf)	Niet of weinig boven de bladeren
Blad	Groen
Blauwrand (mm)	4-12 mm
Bijkomst	Naar boven toe nauwelijks wijder
Statuusaanduiding	keers

Trompetnarcis

(Narcissus pseudonarcissus ssp. styliger)

Hoogte (cm)	40-60 centimeter
Bloem	Vanaf half maart tot half april
Blauw	Groenend, vaak zijn de bloemdekklappen en de trompet beiden heldergeel. Er bestaan ook varianten, waarbij de trompet oranje is.
Blauw(staaf)	Guiderik boven de bladeren uitstekend
Blad	Donkergroen/groen
Blauwrand (mm)	10-15 mm
Bijkomst	Naar boven toe zichtbaar wijder
Statuusaanduiding	Niet keers

Bollenbanken

- Op erven of ander locaties bollen opvangen opkweken
- Verspreid door Drenthe

Herintroductie

Herintroductie halfnatuurlijke graslanden bij tbo's

- Kloosterbos Schoonebeek
- WMD terrein Ruinerwold
- SBB Wapserveense Aa

Aandacht in de media

<https://lbdrenthe.nl/projecten/wilde-narcis>

<https://www.heeldrenthezoemt.nl/nieuws/bescherm-de-zeldzame-wilde-narcis/>

<https://www.rtvdrenthe.nl/varia/15099443/de-wilde-narcis-terug-naar-het-oude-stekkie-in-het-drentse-een>

<https://www.wur.nl/en/newsarticle/wilde-narcis-oer-drentse-paosbloem-staat-op-het-spel.htm>

<https://www.wur.nl/en/newsarticle/wilde-narcis-oer-drentse-paosbloem-staat-op-het-spel.htm>

Vraagstuk dat in 2021 naar voren kwam:

Hoe willen we in Drenthe omgaan met het (her)introduceren van de wilde narcis vanuit het oogpunt van genetische variatie/herkomst van bollen?

- Welke informatie hebben we nodig/is beschikbaar om hierin keuzes te maken met elkaar?

Voorselecteren van locaties

- Database LBD
- Sterke populatie
- Historische Bronnen
- Afstemmen eigenaren
- Resultaat: twee velddagen

Velddag 1

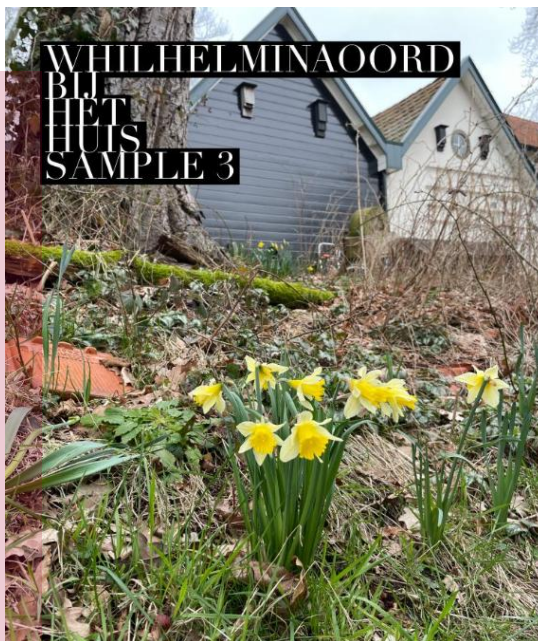
28 februari 2023

- 12 locaties

- 13 locaties+ 2 extra
- Zonder Wageningen
- Dagblad van het Noorden
- RTV-Drenthe

DAT DOEN WE SAMEN

Locaties

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

Eerste resultaten

- Vermeend wilde populaties in Drenthe in kaart gebracht en gemonsterd
- DNA extractie protocol gerealiseerd
- PCR amplificatie protocol gerealiseerd
- Universele merkers bruikbaar op Narcis
 - Amplificeerbaar (vergroten) en genetisch variable

Genetische variatie in Narcis aangetoond

- Tussen cultivars
- Tussen populaties

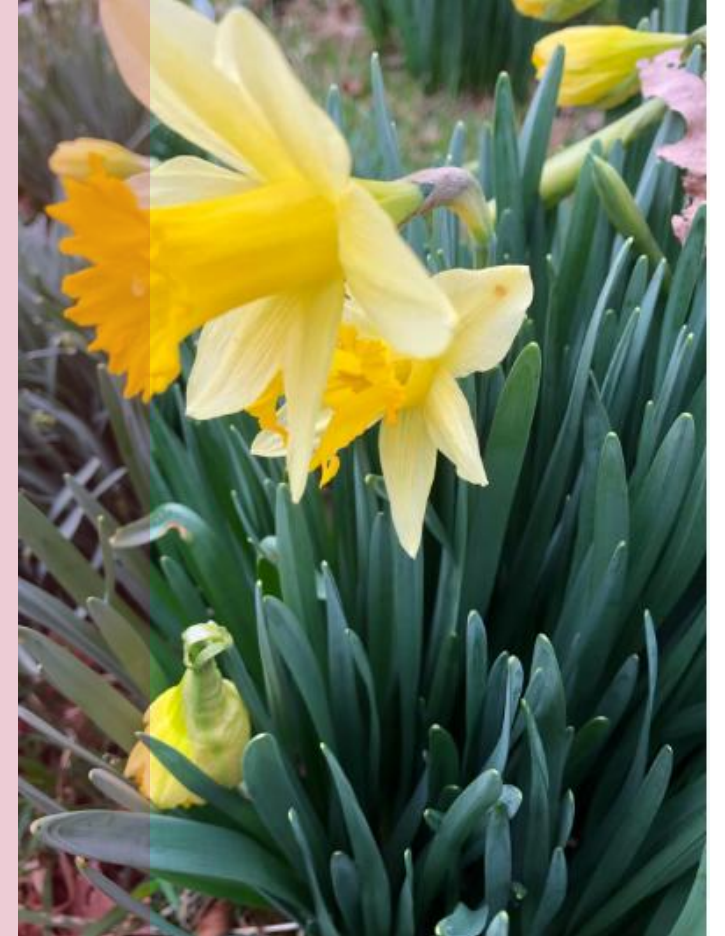
PCR amplificatie protocol= Een manier om kleine hoeveelheden DNA te vermenigvuldigen tot er genoeg van is om te analyseren

Maar het einde is er nog niet

- Vervolgonderzoek

Meer, meer, meer

- Merkers
- Individuen, populaties, locaties
- Regio's
 - Limburg, Ardennen, Eifel
- Concreter: nieuwe bollenbanken

2024 nieuwe bollenbanken

Monitoring van bollenbanken Werkprotocol

DAT DOEN WE SAMEN

2024 studenten doen onderzoek naar variatie binnen een populatie

Onderzoeken lopen

2025 studente Saschia gestart

Literatuur onderzoek naar
geschikte uitzetlocaties
in het wild.

In Overijssel is onderzoek ook
gestart.

Wat kunt u doen samenvatting?

- Beheer en maaien (Mei /Juni)
- Bodembewerkingen (en hou de tuin natuurlijk)
- Doorgeven groeiplaatsen aan LBD
- Eventueel als vrijwilliger meedraaien
- De kennis verder verspreiden
- De projectpagina van Lbd volgen

Vragen?